

Kahve Molası

Derya ALABORA

Bu yılki Altın Portakal Film Festivali heyecanının yaşandığı günlerde hangi film ve kimler ödül alacak diye merakla beklerken, 1997 yılında Masumiyet filmindeki rolü ile En İyi Kadın Oyuncu dalında Altın Portakal'ın sahihi olmuş bir ismi konuk ediyoruz bu ay. Hazır o da Altın Koza Film Festivali'ndeki jüri başkanlığı görevini bitirip soluklanmışken, tiyatro- sinema yaşamı ve bir eğitmen olarak geleceğin sanatçıları için kısaca düşüncelerini almak istedik ve Kahve Molası için Derya Alabora ile buluştuk...

Röportaj: Kemal YÜKSEL

ACME: Sanatkar bir ailenin içine doğmak önemli bir ayrıcalık. Sizi yönlendiren oldu mu?

Derya ALABORA: Yönlendirme olmasa bile o ortamın içinde olmakla zaten ister istemez o tarafa yöneliyorsun. Çok küçükken babam bana piyano öğretmek istemiş ama ne yazık ki kaçmışım, sıkıldım herhalde ama şimdi pişmanım tabii...

ACME: Ne tarz tiyatro oyunları veya film senaryosu sizi daha çok etkiler?

Derya ALABORA: Ben biraz karanlık işlerden hoşlanırım aslında. Kafkaesk durumlar her zaman beni çekmiştir. Fakat bu sene çok farklı bir Kafka oynadık, çok keyif aldım. Çaliba, derdi olan senaryolardan hoşlanıyorum. Dünya üstünde bu kadar mesele varken sabun köpüğü gibi hikayeler hiç ilgimi çekmiyor. İnsanın yaşadığı topraklarla bağı olduğunu düşünürüm hep ve kendi toprağımın hikayeleri bana daha keyif veriyor.

ACME: Çok beğendiğiniz karakterleri canlandırırken olumlu-olum-

suz yönlerinin etkisinde kalıp üzerinizden atamadığınız oldu mu?

Derya ALABORA: Yok öyle bir şey yaşamadım. Oyunculuk zaten şizofrenik bir iş o kadar etkisi altında kalırsan durumlar zorlaşır. Hep gerçek karakterlerden yanayımdır ama sonuç olarak bunun ayrı bir dünya yaratmak olduğunu unutmamak lazım. Hem çok geçmiş gibi yapıp, hem de uzaklaşmak lazım bence zor olan da bu.

ACME: İçerik açısından Türk sinema ve tiyatrosunu nerede görüyorsunuz?

Derya ALABORA: Yeni yeni bir takım mesafeler kat edilmeye başlandı. Çok iyi yönetmenlerimiz de var ama bunun yanı sıra çok sıradan işler de yapılıyor. Bence henüz bir Türk sinemasından söz etmek için çok erken. Sinemaları dolduran seyirci daha çok eğlencelik işlerden hoşlanıyor biraz derdi olan işlerden ise nefret ediyor. Kültür düzeyinin biraz daha yüksek olması gerektiğini düşünüyorum ama bu da biraz devlet politikalarıyla ilgili. Tüm dünyada kültüre karşı bir savaş var.

ACME: Ülke koşullarımızda gerçek anlamda kadına dair duyguların ve yaşadıkları sıkıntıların Türk sinemasında yerini bulamaması çok üzücü. Bu anlamda işinizle ne kadar barışıklısınız?

Derya ALABORA: Henüz kadını da insandan sayan bir toplumda yaşamıyoruz. Kadınlar bir cins bir şey olarak görülüyor. Onları dövebilirsiniz, öldürebilirsiniz, işkence edebilirsiniz yani her türlü şiddet kadın üstünde uygulanabilir. Tabii ki böyle bir durumda sinemadaki gerçek kadın hikayelerin-

Yeni nesil görsel bir dünyanın için de büyüdü sanatla bizim ya da bizden önceki kuşakların yakınlaştığı kadar yakınlaşamadı. Okullarda sadece bir yarış var. Sanata dair hiçbir şey öğretilmiyor. Zaten biliyorsunuz Türkiye eski eserleri koruma bakımından son derece aciz bir durumda. Böylesine bir kültürün içinde nasıl bu kadar duyarsız olunabiliyor aklım almıyor. Ama belki onlarda başka bir yerden bir çıkış yakalayacaklar. Belki görsel dünyanın içinde kültürü farklı bir biçimde algılayacaklar, biraz beklemek lazım

den söz etmek çok zor. Yeni yeni töre cinayetlerinin sözü edilmeye başlandı ama yeterli olamıyor.

ACME: Aynı zamanda bir eğitmen olarak yeni neslin sanata yaklaşımını nasıl görüyorsunuz?

Derya ALABORA: Yeni nesil görsel bir dünyanın için de büyüdü sanatla bizim ya da bizden önceki kuşakların yakınlaştığı kadar yakınlaşamadı. Okullarda sadece bir yarış var. Sanata dair hiçbir şey öğretilmiyor. Zaten biliyorsunuz Türkiye eski eserleri koruma bakımından son derece aciz bir durumda. Böylesine bir kültürün içinde nasıl bu kadar duyarsız olunabiliyor aklım almıyor. Ama belki onlarda başka bir yerden bir çıkış yakalayacaklar. Belki görsel dünyanın içinde kültürü farklı bir biçimde algılayacaklar, biraz beklemek lazım.

ACME: “Şaşıfelek Çıkmazı” dizisindeki Aysel tiplmesiyle çok sevildiniz. Sanat yaşamınız boyunca bir karakterle özdeşleşerek, hep öyle hatırlanmak sizce nasıl bir şey olur?

Derya ALABORA: Evet o dizideki karakter çok tutmuştu. Ama başka yaptığım işlerdeki bazı karakterler de çok etkili oldu. Aslında keyifli bir durum, yarattığınız karakter hep hatırlanıyor.

ACME: “Masumiyet” filmiyle Antalya Altın Portakal Film Festivali ve Adana Altın Koza’dan En İyi Kadın Oyuncu Ödülü’nü aldınız. Bu beklediğiniz bir neticemiydi?

Derya ALABORA: O dönemde Antalya’da gerçekten beklemiyorduk. Çünkü o güne kadar festivalin başka bir profili vardı o sene bence çizgisi değişti ve hep de olumluya gidiyor.

ACME: Ülkemiz insanları konusundaki duyarlılığınıza rağmen, karşılaştıklarınız geleceğe dair umutlarınızdan veya beklentilerinizden vazgeçmenize neden oluyor mu?

Derya ALABORA: Tabii oluyor hatta gittikçe dünya adına da umutsuzluğa kapılıyorum. Herşey gittikçe kötüye gidiyor galiba ama biraz bir şeylerin sorgulanması bile ümit verici.

ACME: Çerçekteğinde birçok şeye muhalefet edip bunun hikayesini, iç dünyanızda sevince çevirip komedi olarak da sahneleyebiliyorsunuz. Müzisyen bu yaptığı savaşı notalara döküp anlatabiliyor. Karmaşadan düzen oluşturmak sanatçıların sonradan geliştirdikleri bir yönleri mi yoksa bu savaşçı ve dönüştürücü ruh doğanızda mı var?

Derya ALABORA: Ben sanatın yoksunluktan eksiklikten doğduğuna inanıyorum. İnsan eksik taraflarını sanatla tamamlar. Hayattan ne kadar rahatsız olursan yaratımın o kadar fazla olur. Dünya ile insan ile derdi olan, bunu müzikle, resimle, edebiyatla, ti-

yatroyla tamamlar. Rahatsızlıklarını oralara aktarır ve ortaya bir sanat eseri çıkar.

ACME: Toplumun sanata değil sanatçısına çok bağlı olması hususunda değerlendirme yapar mısınız?

Derya ALABORA: Yalnız burada bir yanlış anlaşma olmasın sanata bağlı toplamlar sanatçıya da bağımlıdır. Resim seven bir insan resim sanatını yaratan isimlere nasıl hayran olmaz ki. Bizde sanatçı kelimesi anlamını yitirmiş durumda sanatçı dediğimiz kişiler popüler kültürün bir parçası yalnızca, bence oradan kaynaklanıyor.

ACME: İçinde bulunduğunuz herhangi bir çalışmanın beğenilmemesi mi, yoksa sizin oyunculuk kalitenizin fark edilmemesi mi moralinizi daha çok bozar?

Derya ALABORA: İkisini birbirinden ayırmamak lazım. Kötü bir iş içinde iyi olmak çok zordur. Dikkat ederseniz bir filmde çıkıp çok güzeldi dediğiniz zaman, orada kötü oynayan çok insan bulamazsınız. O yüzden beni çok beğenmemişlerse o işin genelinde de sorun vardır.

ACME: Kendinizi seyretmeyi sever misiniz? Sonradan sonra, izlediğiniz herhangi bir filminizde veya dizide oyunculuğunuzu beğenmediğiniz oldu mu?

Derya ALABORA: Kendimi seyrederken çok eleştiririm. Şimdiye kadar çok beğendiğim hiçbir rolüm olmadı.

ACME: Her geçen gün bir yenisinin çıktığı dizi filmler furyası seyirciye sizce neleri kaybettiriyor?

Derya ALABORA: Duyarlılık ve

düşünce adına herşeyi. İnsanları yapay bir dünyanın içine sokuyorlar inandırıcı hiçbir şey yok. Tabii ki masalsi şeyler de anlatmak lazım ama bir şeyi nasıl yaptığınız çok önemli. Düzeyli yaptığınız hiçbir şey sıkıntı yaratmaz, galiba bizde biraz böyle bir problem var.

ACME: Yurtdışında da yayınlanan dizi filmler var. Çok uzun yıllar devam ediyor. Takip etme fırsatını bulabiliyor musunuz, sevdiğiniz bir dizi film karakteri var mı?

Derya ALABORA: Ben Sex and the City'deki tüm karakterleri çok beğeniyordum.

ACME: Anne olmak sizin gibi özenilen bir kadının en son yapması gereken davranış diye beklenirken günümüz popüler yaşam çizgisinin çok dışına çıkmayı tercih ediyorsunuz. Neden?

Derya ALABORA: Ben her zaman çok istedim çocuk sahibi olmayı onun için ilk yaptığım iş oldu.

ACME: Bir eş ve bir sanatçı olarak Uğur Yücel ile birlikteliğiniz ne gibi değişimlere sebep

oldu?

Derya ALABORA: Birbirimizi tamamladık herhalde. Aynı zamanda çok da eleştiririz birbirimizi. Bence ilerlemek için çok gerekli bir şey.

ACME: Yaşam biçiminden en çok etkilendiğiniz örnek aldığınız bir sanatçı var mı?

Derya ALABORA: Sanatçılar genellikle örnek alınmaz. Çünkü fazla arızalı yaşarlar, zaten yaratım da ondan doğar. O yüzden sanatçının sanatını değerlendirip yaşam biçimine takılmamak lazım.

ACME: Peki ya sağlığınız, sağlıklı bir yaşam için neler yapıyorsunuz?

Derya ALABORA: Ben sağlıklı yakından ilgilenen bir insanım. Bir oyuncunun yaşamına dikkat etmesi gerektiğini düşünürüm. Doğal beslenmeden yanayımdır onun için Pazar günleri dolaşmayı çok severim. Oyun ya da film zamanları kendime daha iyi bakıyorum. Bu aralarda plateste yapıyorum.

ACME: Tıp camiasına bizim aracılığımızla söylemek istediğiniz şeyler var mı?

Derya ALABORA: Ne olur şu kansere bir çare bulun. Her gün etrafımızda bir dolu sevdiğimiz hayatımızdan çıkıyor. □